

-वर्ती -वृत् (त).—(Arrow-shaped) वाणाकारः: -रा -रे.

ARSENAL, s. आयुधागारः, आयुधगृहः, शस्त्रागारं, जस्त्रागारं, पुद्रभासदागारं.
—(A collection of arms) ग्रनेलेंहिंगः, शस्त्रसमूहः.

ARTS, s. मनःशिला, शिला, मनःप्राप्ति, नामगिनिहिंका, नैपाली, कुनटी.

ARSON, s. आगाराहः, गृहादाहाप्राप्तः.

ART, s. शिल्पं, शिल्पिनिधा, कला, व्यवसाय, कर्मन् (न).—(Invention) कल्पन, -ना.—(Science) विद्या.—(Skill) निपुणता, प्राप्तिषंखं, दक्षता, युक्ति, शिशाशक्ति.—(Cunning) विद्वप्तता, वैद्वप्यं, माया.

ARTERY, s. नाडी, नाड़ि, क्लोरा, नाली, नालिः, सिरा, रक्तवाही (म. न).
ARTERIAL, a. नाडीक्षेत्री-विधिन्-यि (न), रक्तवाही-विधि-हि (न).

ARTFUL, a. (Performed with art) विद्विनः; प्राप्तिषंखः या विद्विनः वा प्राप्तिषंखः कृतः: -ता -रे.
—(Skilful) विद्विनः: -ता -रे, निपुणः -या -रे, पदुः -दुः -दे, दुः -दे.—(Cunning) उपायानः -ता -रे, विद्वप्तः: -या -रे, दक्षिणितः: -ता -रे, मायी -यिनी-यि (न).

ARTFULLY, adv. प्राप्तिषंखेन, निपुणेन, स्पाटवे, वैद्वप्येन, चलेन.

ARTFULNESS, s. (Skill) प्राप्तिषंखं, निपुणता, चायुर्यं, दक्षता, पुतुता.—(Cunning) विद्वप्तवा, वैद्वप्यं, शठता.

ARTHITIC, a. (Gouty) अर्थितः-किनी-कि (न).—(Relating to the joints) अर्थितः: -ला -ले.

ARTICHOKE, s. शाकपिचेशः.

ARTICLE, s. (Part of speech) वाक्यार्थानिर्णयकोःव्यञ्जकः:—(A particular part of any complex thing) ऊँडा, भागः, चौंड़, विषयः.—(Thing) द्रूष्यं, चल्लु, विषयः.—(Apparatus) सामग्री-
—(Terms, stipulation) विमर्शवै, समयः; 'articles of peace,' सन्धिसमयः:
—(A point of time) वारा, समयः, वेळा.

TO ARTICLE, v.n. समये कृ, नियमप्रवेशे द्विरोक्तु, सहजः (c. 1.-चढते-पहिरु).

ARTICULAR, a. ग्रन्थिलः: -ला -ले, विनियोगसन्धकः: -का -के.

ARTICULATE, a. (Distinct) व्यक्तः: -का -क्ते, स्पष्टः: -दा -दे.

TO ARTICULATE, v.a. (To utter words distinctly) स्पष्टये or व्यक्ते उच्चृते in caus. (—चार्यति -यितु), or उदारे (c. 10. -ईरपति -यितु, c. 1. -ईरीति -ईतु), or उदारः (c. 1. -ईरीति -हुतु).—(To joint) घन्यु (c. 1. घन्यति, c. 9. घण्यति यन्तितु).

ARTICULATED, p.p. (Uticited) उच्चारितः: -ता -रे.—(Jointed) यन्तितः: -ता -रे, स्थितिः: -ता -रे.

ARTICULATION, s. (Of words) उच्चारण, उदाहरण.—(The juncture of bones) यन्तिः m., अस्थिविच्छयनं, सन्धिः m.

ARTIFICE, s. (Stratagem, contrivance) उपायः, उच्चन् (न), चल्लु, अपदेशः, क्रपटः: -दे, कौशलः.

ARTIFICER, s. (An artist) शिल्पकारः, शिल्पी m. (न), कल्पकारः, कल्पकारः, कालः:—(Maker) कर्ता m. (हे), निर्माता m. (हु).—(Contriver) उच्चना m. (हु), उपायः.

ARTIFICIAL, a. शिल्पिकः: -को -के, कृतिवः: -या -मे, कृतकः: -का -के, काल्पनिकः: -को -के, प्रतिकालपूर्णः: -ज्ञा -ज्ञे.—(Made by art) कल्पितः: -ता -रे, शिल्पिनिर्मितः: -ता -रे; 'an artificial lake,' कृतिकालः n. (स).

ARTIFICIALLY, adv. शिल्पेन, कृतिप्रकारेण, शिल्पिकप्रकारेण.

ARTILLERY, s. अग्निकल्पं, पुद्रालः, आगेन्यानि जलायान् n. pl.

ARTISAN, s. शिल्पी m. (न), शिल्पकारः, कल्पकारः, कालकः.

ARTIST, s. शिल्पी m. (न).—(A skilful man) प्रसिद्धिः, निपुणः, पटुः.—(Painter) चित्रकारः.

ARTLESS, a. (Without fraud) जामायः: -या -ये, जामायिकः: -को -के, क्रपटहीनः: -ना -ने, दीर्घिकः: -या -ये, सरलः: -ला -ले, शुद्धस्तिः: -ति:

26

ति, जलरहितः: -ता -ते, निव्याजः: -ना -जे.—(Void of art) चप्टः: -दुः -दे, आदायः: -या -ये, जननिधिः: -या -ये.

ARTLESSLY, adv. दक्षिणातिरेकेण, मायाविना, क्रपटवितिरेकेण, जामायाय, दायित्रेपेण.

ARTLESSNESS, s. जामाया, सरलता, दायित्रेपं.

ARUNDINEOUS, a. वेचकः: -को -के, वेचकीयः: -या -ये, नडकीयः: -या -ये, वेत्तसान् -खतो -खत (त), वेचयन् -वती -वृत् (त).

AS, conj. (In the same manner with something else) यथा.—(Like) इव; वृत् affixed; 'to act as a fool,' मूर्खत वृत्.—(In the manner that) यथा, वड्हत, यद्वकारेण, हृषेण; 'they did as he commanded,' तस्म यथानिःज्ञ चक्रु.—(According as) जनुरुहेण, जनुरुहेण.—(So as) यथा तथा.—(While at the same time) यावत, यथमये, यक्ताले.—(Because that) यतस्.—(As many as, as much as) यावान् -वती -तत् (त), यावतत्ययः: -का -के or यावत्ययः, यति ind.—(As long as, as far as) यावत, चा prefixed with the abl. c.; as, 'as far as the ocean,' जामाबुद्रात्; 'as long as the vow lasted,' जामापानाद् चत्रस्य.

—Sometimes प्रथेन or चन्न are affixed with the sense, 'as far as'; as, 'the land as far as the ocean,' जामापरप्रथेन पृथिवी, or सामाराज्यान् पृथिवी.—(As soon as) यदः; मात्रात् affixed; 'as soon as he had spoken,' जननमात्रात्.—(As well as) यथा.—(As yet) जल्यावत, जायप्रथेन, जायापि, इतत् काल्यावत्.—(As how) यथा.—(Equally with) तुल्यहृषेण, यस्मै.—(As if, as though) इव, प्रायस्.—(As to, with reference to) प्रति, प्रतीक्षा, उद्धिष्य.—(As high as) दृष्टि, भावै; as, 'water as high as the knees,' जानुदर्शी जळै.

TO ASCEND, v.n. (Rise up) उत्तिः (c. 1. -अस्ति -एहु), अभ्युदि, चमुदि, जाक्रम् (c. 1. -क्रान्ते -क्रमितु), जैवु गम् (c. 1. गच्छति, गम्नु), उपरि गम्, उच्चैर् चक्र (c. 1. ब्रह्मति, चक्रितु).

TO ASCEND, v.a. (Mount upon) चाहृह (c. 1. -रोहति -रोहु), अधिश्वरह, अधिमहृह, जायाहृह, उपरहृह, प्राहृह, समाहृह; अधिक्रम् (c. 1. -क्रान्ति, c. 4. ज्ञायति -क्रमितु).

ASCENDABLE, a. जारोहसीयः: -या -ये, अधिरोहसीयः: -या -ये, जाक्रमणीयः: -या -ये.

ASCENDANT, a. (Rising upwards) उत्तिः: -गा -गे, अधिरोहसीयः: -या -ये, अभ्युदि, चमुदि, जाक्रम् (c. 1. -क्रान्ते -क्रमितु), जैवु गम् (c. 1. गच्छति, गम्नु), उपरि गम्, उच्चैर् चक्र (c. 1. ब्रह्मति, चक्रितु).

TO ASCEND, v. (Mount upon) चाहृह (c. 1. -रोहति -रोहु), अधिश्वरह, अधिमहृह, जायाहृह, उपरहृह, प्राहृह, समाहृह; अधिक्रम् (c. 1. -क्रान्ति, c. 4. ज्ञायति -क्रमितु).

ASCENDABLE, a. जारोहसीयः: -या -ये, अधिरोहसीयः: -या -ये, जाक्रमणीयः: -या -ये.

ASCENDANT, a. (Rising upwards) उत्तिः: -गा -गे, अधिरोहसीयः: -या -ये, अभ्युदि, चमुदि, जाक्रम् (c. 1. -क्रान्ते -क्रमितु), जैवु गम् (c. 1. गच्छति, गम्नु), उपरि गम्, उच्चैर् चक्र (c. 1. ब्रह्मति, चक्रितु).

TO ASCEND, v. (Mount upon) चाहृह (c. 1. -रोहति -रोहु), अधिश्वरह, अधिमहृह, जायाहृह, उपरहृह, प्राहृह, समाहृह; अधिक्रम् (c. 1. -क्रान्ति, c. 4. ज्ञायति -क्रमितु).

ASCENDABLE, a. जारोहसीयः: -या -ये, अधिरोहसीयः: -या -ये, जाक्रमणीयः: -या -ये.

ASCENDANT, a. (Superior) उत्तमः: -मा -मे, प्रभवः: -ला -ले, प्रभानः: -ना -ने, प्रभविष्युः: -या -यु.

ASCENDANT, s. (Height, Elevation) उत्तमेन, उच्चाता, उत्तापः: उत्तुक्रमा—(Superiority, influence) प्रधानता, प्रभुत्वं.—(In astronomy) लग्नने, नाशविकी.

ASCENDANCY, s. (Influence, power) प्राप्तान्वयं, प्रभुत्वं, प्राप्तव्यं, प्राप्तवेदं, ग्रन्तिः.

ASCENDED, p.p. उत्तमः: -दा -दे, अधिष्ठृः: -दा -दे, उत्तेगतः: -ता -ते, उत्तिरियः: -ता -ते.

ASCENSION, s. चारोहसी, उत्तेगतिः: f., उत्तेगतं.—(To heaven) स्वर्णोहसी.

ASCENSION-DAY, s. स्वर्णोहसी, स्वर्णोहसीदिव्यसः.

ASCENT, s. चारोहसी, उत्तेगतिः: f., उत्तमः, समुद्रमः, समुद्रमः, उदयः, समुद्रयः, उत्तापः, उत्तुक्रमः, समुद्रान्.—(The way by which one rises) स्वर्णोहसी, सोपानं, अधिरोहसी; 'difficult of ascent,' दुर्गतोः: -हा -हे.

TO ASCERTAIN, v.a. (Find out) ज्ञा (c. 9. जानाति -नीते, ज्ञातु), विज्ञा;